

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelig bemærkning

I. Ophævelse af lånebistanden som bistandsform

Ved Lov nr. 94 af 19. marts 1962 om teknisk samarbejde med udviklingslandene blev der åbnet adgang til at yde statslån til udviklingslandene inden for en beløbsramme af 100 mio. kr. Beløbet er siden blevet forhøjet ved en række efterfølgende love. Ved lov nr. 297 af 10. juni 1971 om internationalt udviklingssamarbejde bevarede adgangen til at yde statslån, dog uden en lovfæstet beløbsramme for omfanget af de samlede statslån.

Den 24. november 1988 drøftedes i Folketinget udenrigsministerens redegørelse for en af Udenrigsministeriets departement for internationalt udviklingssamarbejde (Danida) udarbejdet handlingsplan for Danmarks samarbejde med udviklingslandene (Folketingets Forhandlinger 1988-89: 2459-2529). På baggrund af redegørelsesdebatten i Folketinget foreslås adgangen til at yde statslån til udviklingslandene ophævet, således at al dansk udviklingsbistand herefter ydes på gævevilkår.

II. Forhøjelse af investeringsgarantirammen

Investeringsgarantiordningen indførtes i 1966 i forbindelse med lov om ændring af lov om teknisk samarbejde med udviklingslandene. Ordningen har til formål at fremme danske virksomheders direkte investeringer i udviklingslande som led i disses økonomiske udvikling. Garanti ydes kun mod tab, forudsat af politiske forhold, og der betales en årlig præmie på 0,5 pct. af garantibeløbet med en selvrisiko på 10 pct.

I de seneste 20 år har der i gennemsnit pr. år været ca. 30 policer i kraft. Siden ordningens indførelse har der kun i ganske enkelte tilfælde været udbetalt erstatning til investorer. Ved udgangen af 1988 var der et indestående beløb på godt 11 mio. kr. i den til imødegåelse af tab oprettede investeringsgarantifond, hvortil forsikringspræmierne indbetales.

I en årrække har den samlede garantiforpligtelse ligget nogenlunde konstant på 300-400 mio. kr. Imidlertid har der inden for det seneste år kunnet konstateres en stigning i antallet af ansøgninger,

hvoraf flere har vedrørt væsentligt større garantibeløb, end det tidligere har været tilfældet. Med uændret garantiramme må det forudses, at velbegrundede ansøgninger om garanti må afvises.

Hertil kommer, at der med Verdensbankens etablering af en investeringsgarantiordning Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA) i 1988, må forventes et yderligere pres på den danske ordning, idet Verdensbankens garantiordning åbner mulighed for at supplere nationale ordninger. Dette vil kunne komme på tale f.eks. ved samarbejde mellem danske og udenlandske virksomheder om større investeringsprojekter.

Da beløbrammen for investeringsgarantier siden vedtagelsen af lov nr. 297 af 10. juni 1971 om internationalt udviklingssamarbejde har været uændret på 500 mio. kr., bør denne af ovennævnte grunde samt henset til den stedfundne prisudvikling forhøjes til 2.500 mio. kr.

III. Center for Udviklingsforsknings funktioner og ledelsesstruktur

Siden 1976, hvor de paragraffer i loven af 1971, der omhandlede udviklingsforskning, blev justeret, har der været gennemført en række undersøgelser af Center for Udviklingsforsknings administration og organisation. Senest har et udvalg vedrørende Center for Udviklingsforsknings fremtid, nedsat af Udenrigsministeriet i april 1988 og bestående af repræsentanter for Forskningsrådet for Udviklingsforskning, Center for Udviklingsforskning og Udenrigsministeriet behandlet såvel organisatoriske som faglige aspekter af centrets virke. Udvalget aflagde i september 1988 en rapport, der har været forelagt Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde. Udvalget fandt, at de gældende regler for centrets virksomhed ikke tilstrækkeligt klart afspejler de opgaver, centret aktuelt varetager eller ønskes tillagt. Udvalget anbefalede endvidere en ændring af Center for Udviklingsforsknings ledelsesstruktur.

IV. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om ophævelse af lånebistanden som bistandsform vil ikke medføre merudgifter for statskas-